

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015**

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету міжнародної
торгівлі та права

(протокол № 7 від «30» 12 2023 р.)

Декан

 Юлія ГОНЧАРОВА

**ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН /
THEORY OF INTERNATIONAL RELATIONS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
спеціалізація	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

Київ 2023

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автор: А.Б. Стичинська, кандидат політичних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології 5.12. 2023 р., протокол №16.

Рецензенти: Міщенко А.М. кан.дидат політичних наук, доцент.
Поживанов О.М. координатор громадської організації «Фонд муніципальних реформ «Магдебурзьке право»

**ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН /
THEORY OF INTERNATIONAL RELATIONS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
спеціалізація	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

**1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ
(ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин/ Кредитів	з них			
		лекції	семінарські заняття/мк	самостійна робота студентів	
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 2. Джерельна база вивчення дисципліни «Теорія міжнародних відносин»	8	2	2	4	О, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 3. Структура теорії міжнародних відносин	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 4. Історичні корені досліджень і засади формування уявлень про систему міжнародних відносин	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК
Тема 5. Вестфальська система міжнародних відносин: характеристика і основні складові	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 6. Теорія міжнародних відносин після Другої світової війни.	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, ККР

Тема 7. Теоретичні школи і напрями в теорії міжнародних відноси	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 8. Модерністська (біхевіористська) революція	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 9. Неореалізм та неолібералізм	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 10. Неоструктуралізм в теорії міжнародних відносин	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 11. Сучасні тенденції розвитку науки про міжнародні відносини	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 12. Неокласична та критична геополітика	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 13. Постмодерністські підходи в теорії міжнародних відносин	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 14. Соціалконструктивізм	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 15. Поліморфність сучасних ліберальних досліджень міжнародної реальності	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК

Тема 16. Критичні підходи в науці міжнародних відносин: комунікативна парадигма	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 17. Критичні підходи в науці міжнародних відносин: неограмшизм	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 18. Міжнародна політична економія в науці міжнародних відносин	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК
Тема 19. Феміністські підходи у міжнародних відносинах	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 20. Сутність безпеки. Наукові школи про безпеку і загрози людству	8	2	2	4	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 21. Глобальні загрози людству, пошуки заходів їхнього у протистоянню	12	4	4	4	О, ТЗ, ЕК, ККР
Тема 22. Пакс-американа і інтеграція по-європейськи	7	2	2	3	О, ТЗ, ЕК
Тема 23. Місце і роль України в сучасній системі міжнародних відносин	12	4	4	4	О, ТЗ, ЕК, ККР

Разом:	180/6	50	50	80	
Підсумковий контроль					Екзамен

Скорочення:

О – опитування

ТЗ – творче завдання

ЕК – експрес-контроль

ККР – комплексна контрольна робота

**2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ,
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
1	2	3

<p>Знати: основні підходи до розуміння «міжнародні відносини»; основні суб'єкти міжнародних відносин; загальні методи наукового пізнання.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості функціонування політичної системи, її ефективність та розуміти основні механізми забезпечення її збереження та стабільності.</p>	<p align="center">Тема 1. Предмет і завдання дисципліни</p> <p align="center">Лекція</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце теорії міжнародних відносин у системі політичних наук. 2. Предмет, об'єкт, мета та структура дисципліни. 3. Методологія і методи теорії міжнародних відносин. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.10-65],3 [с.5-59],4 [с.7-74]. Додатковий: 8 [с.13-80],12 [с.34-85],24[с.12-70],26 [с.10-56]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура, функції та суб'єкти міжнародних відносин. 2. Загальнонаукові та спеціальні методи «Теорії міжнародних відносин». 3. Структура і закони розвитку світової системи. 4. Політичний та ідеологічний плюралізм у дослідженні міжнародних відносин. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента:</p> <p><i>Розробити дайджест основних поглядів на природу міжнародних відносин у працях (на вибір студента) Конфуція, Аристотеля, Платона, Н. Макіавелі, Г. Гроція, Т. Гоббса, Дж. Локка, І. Бентама, Ш. Монтеск'є, Л. Сен-П'єра, І. Канта, Г. Гегеля</i></p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.5-55],2 [с.10-80],4 [с.7-74]. Додатковий: 8 [с.13-80],13 [с.6-65],22 [с.10-56]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
--	---	---

<p>Знати: основні етапи розвитку політичної науки</p> <p>Вміти: аналізувати та характеризувати джерела політичної науки та класифікувати етапи її розвитку.</p>	<p>Тема 2. Джерельна база вивчення дисципліни «Теорія міжнародних відносин»</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи становлення та специфіка науки про міжнародні відносини. 2. Огляд джерел теорії міжнародних відносин. 3. Держава, суть і різновиди державних утворень. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.15-72],3 [с.18-72],4 [с.20-80].</i> <i>Додатковий: 10 [с. 25 - 80] , 13 [с.34-85],17[с.28-65],22 [с.34-70].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська джерельна база теорії міжнародних відносин. 2. Типи визнання держави. 3. Роль міжнародних організацій та альянсів. <p>Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити інтерактивну презентацію на одну з представлених тем на вибір студента:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз міжнародних відносин у праці Н. Макіавеллі “Володар”. 2. Г. Гроцій як засновник сучасного міжнародного права. 3. Ш. Іріне де Сен-П’єр та Е. Крюссе , І. Кант та їх концепції “вічного миру” та “універсальної історії”. 4. Наукова еволюція розвитку теорії міжнародних відносин в Україні. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.10-85]23 [с.15-80],3 [с.10-74].</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
---	--	----------------------------

<p>Знати: поняття, характерні риси та теорії міжнародних відносин.</p> <p>Вміти: аналізувати теоретичні засади дослідження теорії міжнародних відносин; оперувати методологією науки.</p>	<p align="center">Тема 3. Структура теорії міжнародних відносин.</p> <p align="center">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічний розвиток науки про міжнародні відносини. 2. Нормативно-ціннісні основи класичних підходів. 3. Традиціоналізм, позитивізм та постпозитивізм (загальний огляд). <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.25-83],3 [с.34-87],4 [с.47-94].</i> <i>Додатковий: 14 [с.53-123], 19 [с.42-130],25[с.72-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми класифікації наукових концепцій. 2. Принципи класичної школи теорії міжнародних відносин. 3. Взаємозв'язок етапів становлення науки з характером розвитку міжнародних відносин. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>Провести брейнстормінг на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні центри наукових досліджень та тематичні видання. 2. Нормативно-ціннісні основи класичних підходів та напрямів теорії міжнародних відносин. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.40-105],2 [с.45-98],4 [с.60-124].</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
---	--	---

<p>Знати: поняття, ознаки та характерні риси міжнародних відносин, причини трансформації міжнародних відносин.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості створення та еволюції міжнародних систем; визначати їх типологію.</p>	<p align="center">Тема 4. Історичні корені досліджень і засади формування уявлень про систему міжнародних відносин.</p> <p align="center">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки. 2. Антична та середньовічна політична думка Європи про міжнародні відносини. 3. Міжнародна політика та міжнародне право. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.10-85],3 [с.5-68],4 [с.30-62].</i> <i>Додатковий: 10 [с.5-46], 15 [с.14-67],16[с.12-65].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати джерела стародавнього світу про міжнародні відносини. 2. Проаналізувати джерела середньовіччя і відродження про міжнародні відносини. 3. Міжнародні відносини і міжнародне право у доробках мислителів. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента Провести групове обговорення «Мікрофон» на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори, що впливають на трансформацію міжнародних відносин. 2. Вплив наукових доробок на зміну політичного курсу держав. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.10-135],2 [с.25-190],4 [с.27-148].</i> <i>Додатковий: 6 [с.23-128], 12 [с.34-85],14[с.42-130],26 [с.65-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
--	--	---

<p>Знати: поняття, основні етапи еволюції міжнародних систем та етапи історичного розвитку міжнародних відносин.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості розвитку міжнародних відносин у призмі зовнішніх факторів.</p>	<p>Тема 5. Вестфальська система міжнародних відносин; характеристика і основні складові.</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Довестфальський етап міжнародних відносин. 2. Причини формування Вестфальської системи міжнародних відносин. 3. Головні особливості Вестфальської системи та етапи її розвитку. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.43-75],3 [с.35-64],4 [с.27-56].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 33 - 78] , 12 [с.44-90],20[с.52-74],26 [с.38-70].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засади і джерела Вестфальської системи міжнародних відносин. 2. Вестфальський мир. 3. Недоліки Вестфальської системи і становлення Версальсько-вашингтонської системи. <p>Завдання для самостійної роботи студента Проаналізувати у вигляді есе основні вимоги і позиції сторін та міжнародні договори укладені в рамках Вестфальської системи.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.34-105],3 [с.50-130],4 [с.32-84].</i> <i>Додатковий: 5 [с. 38 - 128] , 10 [с.45-125],22[с.62-145],24 [с.40-136].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>3</p>
---	---	----------------------------

<p>Знати: історичні причини зміни міжнародних відносин і фактори впливу на них.</p> <p>Вміти: характеризувати та аналізувати етапи трансформації міжнародних систем та розвиток міжнародних відносин у перехідний період.</p>	<p align="center">Тема 6. Теорія міжнародних відносин до та після Другої світової війни.</p> <p align="center">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переділ світу закріплений Віденським конгресом та створення Священного Союзу. 2. Особливості Віденської системи міжнародних відносин. 3. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин. 4. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.40-95],3 [с.55-120],4 [с.48-132]. Додатковий: 11 [с. 43 - 86] , 14 [с.64-120],19[с.52-94],26 [с.50-126]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семинар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема перебудови міжнародних відносин після першої світової війни. 2. Створення Ліги Націй та її діяльність. 3. Основні тенденції міжнародних відносин після Другої світової війни. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента Розробити кейс у групах на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати формування і розвиток біполярної системи світу («Холодні війна», «залізна завіса»). 2. Дати характеристику значенню Ялтинсько-Потсдамської системи. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 [с.70-125],3 [с.65-156],5 [с.68-165]. Додатковий: 7 [с. 54 - 120] , 11 [с.124-185],18[с.122-150],24 [с.90-126]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
---	---	---

<p>Знати: основні напрями і риси розвитку міжнародних політологічних підходів.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості розвитку регіональної науки теорії міжнародних відносин та визначати формуючі фактори впливу.</p>	<p>Тема 7. Теоретичні школи і напрями в теорії міжнародних відносин.</p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Парадигма сучасної міжнародно-політичної науки. 2. Теоретико-методологічні особливості та еволюції європейської та американської науки про міжнародні відносини. 3. Поняття Англійської школи та її особливості. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.65-130],3 [с.55-142],5 [с.74-134].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 82 - 134], 14 [с.74-126],20[с.42-95],26 [с.70-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика та основні представники європейської науки про міжнародні відносини. 2. Загальна характеристика та основні представники американської науки про міжнародні відносини. 3. Особливості розвитку Англійської школи теорії міжнародних відносин. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p><i>Розробити дайджест першоджерел (на вибір студента) представників європейської, американської та англійської шкіл теорії міжнародних відносин.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.65-130],3 [с.55-142],5 [с.74-134].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 82 - 134], 14 [с.74-126],20[с.42-95],26 [с.70-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
--	---	----------------------------

<p>Знати: особливості становлення та розвитку основних наукових напрямів в політичній науці.</p> <p>Вміти: характеризувати основні етапи формування основних принципів та різних підходів до розуміння еволюції теорії міжнародних відносин.</p>	<p align="center">Тема 8. Модерністська (біхевіористська) революція.</p> <p align="center">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Позитивістські підходи у теорії міжнародних відносин. 2. Основні принципи модернізму/сцієнтизму. 3. Інструменталізація позитивізму (теорія ігор, теорія зовнішньополітичних рішень, теорія комунікації, та ін.). <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.50-125],3 [с.95-156],5 [с.77-130]. Додатковий: 13 [с.73-130], 24 [с.64-135],25[с.72-148]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Біхевіористська революція» та принципи модернізму. 2. Системні теорії міжнародних відносин. 3. Теорії зв'язку (linkage theories). 4. Факторні теорії ("теорії поля"). <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента Розкрити у вигляді есе суть проблеми ірреального розуміння явищ і процесів у сфері міжнародних відносин.</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.50-125],3 [с.95-156],5 [с.77-130]. Додатковий: 13 [с.73-130], 24 [с.64-135],25[с.72-148]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
--	---	---

Тема 9. Неореалізм та неолібералізм		
Знати: етапи розвитку політичної науки в історичній та географічній призмі.	Лекція План лекції	2
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Американський неореалізм. Концепції і напрями. 2. Особливості розвитку неолібералізму. 3. Історико-системний напрямок та інші концепції неореалізму. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.95-220], 3 [с.134-259], 4 [с.177-314].</i> <i>Додатковий: 9 [с.93-180], 13 [с.74-145], 21[с.112-170], 22 [с.90-136].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	
Вміти: характеризувати регіональні підходи до вивчення особливостей теорії міжнародних відносин.	Семінар План семінару	2
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Структурний реалізм Кеннета Уолца. 2. Концепція Гідеона Роуза. 3. Війна та міжнародний конфлікт у теорії неореалізму. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>Провести групову дискусію щодо визначення критичних моментів неореалізму та неолібералізму в теорії міжнародних відносин.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.95-220], 3 [с.134-259], 4 [с.177-314].</i> <i>Додатковий: 9 [с.93-180], 13 [с.74-145], 21[с.112-170], 22 [с.90-136].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	3

<p>Знати: основні етапи формування міжнародних систем та розвитку міжнародних відносин.</p> <p>Вміти: аналізувати наукові підходи до трактування і розуміння еволюції міжнародних систем.</p>	<p align="center">Тема 10. Неоструктуралізм в теорії міжнародних відносин</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуалізація структуралістських підходів у науці про міжнародні відносини у другій половині 1960- на початку 1970-х років. 2. Системні теорії неоструктуралізму. 3. Структурний імперіалізм. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.170-265],4 [с.205-259],5 [с.167-274].</i> <i>Додатковий: 9 [с.93-128],11 [с.78-128],23[с.92-160],26 [с.60-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар</p> <p align="center">План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критичний аналіз неоструктуралізму. 2. Циклічний розвиток міжнародних систем. 3. Марксистські ідеї в неоструктуралістському підході. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити у вигляді дайджесту аналіз першоджерел з теорії неоструктуралізму С. Аміна, Дж. Арріджі, А. Френка та І. Валлерстайна.</i></p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.170-265],2 [с.215-292],5 [с.167-284].</i> <i>Додатковий: 10 [с.123-180],14 [с.128-154],22[с.132-160],26 [с.60-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
---	--	---

<p>Знати: етапи еволюції течій у дослідженні політичної науки, основні ідеології та концепції.</p> <p>Вміти: аналізувати змінні фактори впливу на міжнародні відносини та їх деформація.</p>	<p>Тема 11. Сучасні тенденції розвитку науки про міжнародні відносини</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості і етапи дискусій в теорії міжнародних відносин. 2. Розвиток постпозитивістських течій та напрямів. 3. Глобалізація та теорія глобального управління. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.70-365], 2 [с.285-443], 5 [с.130-237].</i> <i>Додатковий: 10 [с. 53 - 140], 11 [с.64-134], 17[с.72-120], 25 [с.40-96].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постреалізм, постструктуалізм, неоідеалізм та інші течії постпозитивізму у теорії міжнародних відносин. 2. Теорії географічного детермінізму. 3. Цивілізаційні теорії та проблеми цілісності світу. <p>Завдання для самостійної роботи студента Провести брейнстормінг щодо основних наукових підходів сучасного періоду розвитку науки про міжнародні відносини.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.70-365], 2 [с.285-443], 5 [с.130-237].</i> <i>Додатковий: 10 [с. 53 - 140], 11 [с.64-134], 17[с.72-120], 25 [с.40-96].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
--	--	----------------------------

<p>Знати: основні характеристики та особливості держави. системи</p> <p>Вміти: аналізувати роль та місце політичних держави на міжнародній світовій арені..</p>	<p align="center">Тема 12. Неокласична та критична геополітика</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток «об’єктивних» уявлень про державу та простір у рамках геополітики. 2. Некласичні та неокласичні парадигми. 3. Формування та реконструкція геопросторових дискурсів. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.120-265],3 [с.75-359],4 [с.127-224].</i> <i>Додатковий: 8 [с.74-110],12 [с.64-185],24[с.92-150],26 [с.76-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар</p> <p align="center">План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Проблеми конвертації внутрішнього потенціалу держави у зовнішній. 2. Основні геополітичні і геостратегічні регіони в міжнародних відносинах. 3. Наукові школи геополітики. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити інтерактивну презентацію першоджерел представників основних шкіл геополітики (на вибір студента) (Ф.Ратцель, К. Хаусхофер,Відаль де ля Бланш та ін.)</i></p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.120-265],3 [с.75-359],4 [с.127-224].</i> <i>Додатковий: 8 [с.74-110],12</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
---	--	---

<p>Знати: особливості формування нових теоретичних підходів в рамках політичної науки.</p> <p>Вміти: аналізувати основні ідеї та перспективи нових наукових методів.</p>	<p align="center">Тема 13. Постмодерністські підходи в теорії міжнародних відносин</p> <p align="center">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідейні витoki постмодернізму. 2. Конструювання державної та національної ідентичностей. 3. Критика постмодернізму в міжнародних відносинах. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.60-125],3 [с.76-129],4 [с.47-224]. Додатковий: 11 [с. 43 - 120], 13 [с.54-95],16[с.72-108],25 [с.40-96]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фундаментальні ідеї постмодернізму. 2. Перспективи і можливість застосування нових наукових методів і підходів до дослідження міжнародних відносин. 3. Дискурсивний контекст міжнародної реальності. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити дайджест праць на вибір студента: Річарда Ешлі, Джеймса Дер Деріана, Майкла Шапіро і Роба Уолкера з постмодернізму.</i></p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.60-125],3 [с.76-129],4 [с.47-224]. Додатковий: 11 [с. 43 - 120], 13 [с.54-95],16[с.72-108],25 [с.40-96]. Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
--	--	---

<p>Знати: особливості розвитку основних теоретичних та ідеологічних підходів вивчення політичної думки.</p> <p>Вміти: аналізувати основні етапи розвитку та модернізації політичної науки та міжнародних відносин.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 14. Соціалконструктивізм</p> <p style="text-align: center;">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціалконструктивістського підходу у дослідженні міжнародних відносин. 2. Інтерсуб'єктивні якості соціального світу. 3. Формування ідентичностей та структурні зміни у міжнародній системі. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.90-265],3 [с.125-359],4 [с.77-265].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 63 - 132], 12 [с.70-125],18[с.62-123],26 [с.60-116].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати основні структурні зміни у міжнародній системі. 2. Характер конструктивістських досліджень в міжнародних відносинах. 3. Д и с к у р с н и й а н а л і з в соціалконструктивізмі. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студента Проаналізувати у вигляді есе трактат П.Бергера і Т.Лукмана «Соціальне конструювання реальності».</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.90-265],3 [с.125-359],4 [с.77-265].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 63 - 132], 12</i></p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">3</p>
--	---	--

<p>Знати: основні засади демократії і лібералізму та основи їх зародження.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості, відмінні та спільні риси демократії та лібералізму, а також їх основні різновиди і форми.</p>	<p>Тема 15. Поліморфність сучасних ліберальних досліджень міжнародної реальності</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток теорії «демократичного миру». 2. Криза демократії та лібералізм. 3. Ліберальна ідея в суспільних науках. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.10-246], 2 [с.125-359], 4 [с.78-294].</i> <i>Додатковий: 15 [с. 63 - 128], 19 [с.34-123], 20[с.92-165], 26 [с.60-118].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ліберальна традиція А.Сміта. 2. Неолібералізм в міжнародних відносинах. 3. Порядки преференцій в міжнародних відносинах. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>У вигляді групового обговорення проаналізувати ліберальний націоналізм (Д. Бентам в Англії, Дж. Мадзіні в Італії, Ф. Гізо у Франції).</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.10-246], 2 [с.125-359], 4 [с.78-294].</i> <i>Додатковий: 15 [с. 63 - 128], 19 [с.34-123], 20[с.92-165], 26 [с.60-118].</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
---	---	----------------------------

<p>Знати: характерні риси трансформаційних систем, основні фактори глобалізації.</p> <p>Вміти: аналізувати нормативно-правові акти у галузі міжнародних відносин та співставляти їх з науковою доктриною.</p>	<p align="center">Тема 16. Критичні підходи в науці міжнародних відносин: комунікативна парадигма.</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Критичні підходи в науці міжнародних відносин. Філософські основи й сучасні ідейно-методологічні орієнтації. Комунікативні процеси суспільного розвитку. Трансформації суспільного розвитку в контексті глобалізації. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.210-285],3 [с.235-398],4 [с.97-224].</i> <i>Додатковий: 21 [с.45-89], 22 [с.94-185],26[с.112-270].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар</p> <p align="center">План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> Комунікативна парадигма критичної теорії Е.Лінклейтера. Визначити трансформації Вестфальської системи Комунікативна парадигма суспільного розвитку в контексті побудови громадянського суспільства в Україні. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента У вигляді брейнстормінга проаналізувати джерела і визначити основні парадигми соціальної комунікації та розвиток теорій масової комунікації та інформації в ХХ-ХХІ ст.</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.210-285],3 [с.235-398],4 [с.97-224].</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
---	--	---

<p>Знати: історичні періоди домінування держав на політичному геопросторі.</p> <p>Вміти: характеризувати та аналізувати міжнародні системи; ієрархічну зміну позицій акторів у міжнародних відносинах.</p>	<p align="center">Тема 17. Критичні підходи в науці міжнародних відносин: неограмшизм.</p> <p align="center">Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виробнича парадигма (неограмшизм) в науці міжнародних відносин. 2. Поняття світової гегемонії. 3. Деконструкція гегемоністських систем у міжнародних відносинах. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.80-168], 2 [с.225-298], 4 [с.78-204].</i> <i>Додатковий: 9 [с.63-80], 13 [с.94-125], 20 [с.82-134], 26 [с.120-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p align="center">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми неограмшизму у міжнародних відносинах 2. Амстердамська та Франкфуртська школа неограмшизму. 3. Домінуюча теорія неограмшизму. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити дайджест роботи Р.Кокса, Кееса ван дер Пійла, Х. Овербека, С.Гіллу з неограмшизму у міжнародних відносинах.</i></p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.80-168], 2 [с.225-298], 4 [с.78-204].</i> <i>Додатковий: 9 [с.63-80], 13 [с.94-125], 20 [с.82-134], 26 [с.120-156].</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">3</p>
--	---	---

<p>Знати: внутрішні та зовнішні чинники економічної політики держав, основні фактори її формування.</p> <p>Вміти: аналізувати особливості економічних і політичних; статус та фактори посилення економічної стабільності суб'єктів міжнародних відносин.</p>	<p>Тема 18. Міжнародна політична економія в науці міжнародних відносин.</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку міжнародної політичної економії. 2. Економічна діяльність як особлива сфера суспільних відносин. 3. Суб'єкти (актори) міжнародних економічних відносин та інтеграційні економічні процеси в сучасному світі. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.115-265],3 [с.125-359],4 [с.97-174].</i> <i>Додатковий: 7 [с. 33 - 80], 8 [с.84-155],11[с.112-170],23 [с.90-136].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародна економічна система . 2. Учасники міжнародних економічних відносин. 3. Глобалізація економічних відносин. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>Провести дискусію щодо нових тенденцій у розвитку міжнародного поділу праці і світової економіки та перспективи розгляду міжнародної реальності з позиції міжнародної політичної економії.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.115-265],3 [с.155-359],4 [с.110-174].</i> <i>Додатковий: 7 [с. 33 - 80], 8 [с.84-155],11[с.112-170],23 [с.90-136].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
--	---	----------------------------

<p>Знати: формування, основи гендерних критеріїв та основні права і свободи людини.</p> <p>Вміти: аналізувати процеси сучасних змін, нових підходів і формувань у теорії міжнародних відносин.</p>	<p>Тема 19. Феміністські підходи у міжнародних відносинах.</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження феміністських рухів у міжнародних відносинах. 2. Різновиди і форми прояву фемінізму. 3. Гендерна рівність та права жінок у міжнародних відносинах. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.230-295],3 [с.305-359],4 [с.227-274].</i> <i>Додатковий: 13 [с.93-180],18 [с.134-185],24[с.129-190],25 [с.90-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семинар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гендер і феміністські рухи в Україні. 2. Феміністська теорія права: основні підходи. 3. Дискримінація у сучасному світі. Особливості і шляхи подолання. 4. Хвилі фемінізму та їх характеристика. <p>Завдання для самостійної роботи студента Провести дебати щодо розвитку фемінізму у сучасному світі і проаналізувати протистояння фемінізм-антифемінізм.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.230-295],3 [с.305-359],4 [с.227-274].</i> <i>Додатковий: 13 [с.93-180],18 [с.134-185],24[с.129-190],25 [с.90-126].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>3</p>
--	--	----------------------------

<p>Знати: основні фактори міжнародної і державної безпеки, основні питання підтримки миру.</p> <p>Вміти: аналізувати основні виклики і загрози сучасного світу та перспективи вирішення цих загроз.</p>	<p>Тема 20. Сутність безпеки. Наукові школи про безпеку і загрози людству.</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття національної безпеки у міжнародних відносинах. 2. Світова і національна безпека. Співпраця держав у галузі безпеки. 3. Міжнародне право щодо підтримки світового миру і безпеки. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.310-450], 2 [с.225-359], 4 [с.127-274].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 53 - 118], 12 [с.34-85], 15[с.124-170], 25 [с.110-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори та компоненти сили. 2.Складові силового потенціалу держави 3. Концепції "зіткнення цивілізацій" С. Хантігтона і "кінця історії" Ф. Фукуями. <p>Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити інтерактивну презентацію на тему на вибір:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття національної безпеки та співпраця з міжнародними організаціями. 2. Основні загрози міжнародній безпеці. Нові глобальні загрози. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.310-450], 2 [с.225-359], 4 [с.127-274].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 53 - 118], 12 [с.34-85], 15[с.124-170], 25 [с.110-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
---	--	----------------------------

<p>Знати: Сучасний стан міжнародної ситуації, взаємодію держав в рамках міжнародної безпеки.</p> <p>Вміти: визначати нові фактори загроз людства, аналізувати нові форми міжнародної системи безпеки..</p>	<p>Тема 21. Глобальні загрози людству, пошуки заходів їхньому протистоянню.</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні загрози людства (екологічні, економічні, та інші.) 2. Теорії протистояння загрозам, поняття і сутність превентивної дипломатії. 3. Міжнародні конфлікти та основні методи їх вирішення. 4. Нові загрози в інформаційній сфері. Кібербезпека. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.310-425],3 [с.225-359],4 [с.120-204]. <i>Додатковий:</i> 21 [с. 73 - 128], 23 [с.94-135],26[с.82-150]. <i>Інтернет-джерела:</i> 26-30.</p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Динаміка розвитку міжнародних конфліктів. 2. Головні механізми розв'язання міжнародних конфліктних ситуацій. 3. Третя сторона та посередник у міжнародному конфлікті. <p>Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити інтерактивну презентацію одного з питань на вибір студента</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні підходи до вивчення міжнародних конфліктів у політичній науці: психологічний (Т. Адорно, З. Фрейд), соціобіологічний напрямок (С. Вільсон, А. Гелен), функціональний підхід (Т. Парсонс), діалектичний (Г. Зіммель). 2. Сучасні концепції конфлікту: “загальна теорія конфлікту” (К. Болдуінг), “позитивно-функціональний конфлікт” (Л. Козер), “теорія принципів переговорів” (Р. Даль, А. Рапопорт), “конфліктна модель суспільства” (Р. Даренфорд). <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.310-425],3 [с.225-359],4 [с.120-204].</p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>
--	---	----------------------------

<p>Знати: основи регіональної формації загальних питань міжнародних відносин.</p> <p>Вміти: визначати зміну домінування наддержав та фактори які на це впливають, аналізувати перспективи виникнення нових наддержав.</p>	<p>Тема 22. Пакс-американа і інтеграція по-європейськи</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Монополярність у міжнародних відносинах та її можливі наслідки. 2. Формування нових світових центрів сили. 3. Транзит від Пакс-американа до нової конфігурації світу. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.120-420], 3 [с.205-490], 4 [с.87-234].</i> <i>Додатковий: 9 [с.56-138], 10 [с.75-195], 21[с.72-134], 22 [с.90-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нові наддержави світу та шляхи їх становлення. 2. Китай, США, Індія, Пакистан та Російська Федерація у нових реаліях міжнародних відносин. 3. Інтеграція нових держав до Європейського Союзу. Особливості та перспективи. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>Провести групове обговорення аналізу пакс-американа у дослідженнях американських і європейських політологів (З.Бжезинського, Г.Кісінджера, М.Каплана, О.Генрі, М.Хааса, К.Уолта, тощо).</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.120-420], 3 [с.205-490], 4 [с.87-234].</i> <i>Додатковий: 9 [с.56-138], 10 [с.75-195], 21[с.72-134], 22 [с.90-156].</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>3</p>
---	---	----------------------------

<p>Знати: роль та місце України на міжнародній арені</p> <p>Вміти: прогнозувати перспективи утвердження України на більш вагомому положенні у світовій спільноті; визначати нові напрямки формування внутрішньої і зовнішньої політики.</p>	<p>Тема 23. Місце і роль України в сучасній системі міжнародних відносин.</p> <p>Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Україна у новому світовому порядку. 2. Україна і всесвітні міжнародні організації. 3. Україна і загальноєвропейські міжнародні організації. 4. Україна і регіональні міжнародні організації. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.245-458], 2 [с.325-450], 3 [с.227-374].</i> <i>Додатковий: 10 [с. 85 - 124], 12 [с.134-205], 15[с.82-123], 20 [с.90-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте документ «Про Основні напрями зовнішньої політики України». 2. Україна як об'єкт міжнародного права. 3. Поняття і характеристика стратегічного партнерства. 4. Які перспективи участі України в глобальних трансформаціях і на яку роль вона може розраховувати в процесах глобального управління? <p>Завдання для самостійної роботи студента <i>Розробити інтерактивну презентацію на обране студентом питання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи, завдання та напрями зовнішньої політики України. 2. Україна і міжнародні організації світового і регіонального рівнів. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 [с.245-458], 2 [с.325-450], 3 [с.227-374].</i> <i>Додатковий: 10 [с. 85 - 124], 12 [с.134-205], 15[с.82-123], 20 [с.90-156].</i> <i>Інтернет-джерела: 26-30.</i></p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>
---	--	----------------------------

Разом	180
Підсумковий результат	екзамен

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ*

Основний

1. Мальський М., Мацях М. *Теорія міжнародних відносин: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2017. – 461 с.*
2. *Міжнародні відносини: історія, теорія, економіка. Навчальний посібник / За ред. М.З.Мальського і Ю.М.Мороза. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2017. – 463 с.*
3. *Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. ; за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2019. 540 с.*
4. *Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин. Навчальний посібник / В.Ф. Цимбалістий / – Львів : Новий Світ, 2010. – 360 с.*
5. *Theories of International Relations / Tayyar ARI, Mesut Hakkı CAŞIN, Elif TOPRAK. – Anadolu University, 2018. – 180 p.*

Додатковий

6. *Арон Р. Мир і війна між націями. — К. : МП Юніверс, 2000. – 686 с.*
7. *Бжезінський З. Велика шахівниця. – Львів, Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2015. – 236 с.*
8. *Шергін С. О. Міжнародна система, безпека і глобальний розвиток: Конспект лекцій. — К., 2016*
9. *Щекин Г. В. Теория социального управления. — К., 2016. – 408 с.*
10. *Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика і безпека України. – К., 2015. – 404 с.*
11. *Agnew, John. Geopolitics: Re-visioning World Politics. – London: Routledge, 1998.*
12. *Bieler, Andreas/Morton, Adam David (Ed.) Images of Gramsci: Connections and Contentions in Political Theory and International Relations. – London: Routledge, 2006.*
13. *Boucher, David. Political Theories of International Relations: From Thukydidies to the Present. – Oxford: Oxford University Press, 1998*
14. *Cox, Robert W. (with Timothy Sinclair) (Ed.) Approaches to World Order. – Cambridge: Cambridge University Press, 1996.*
15. *Crawford, Robert M.A. Idealism and Realism in International Relations. – London: Routledge, 1999*
16. *Der Derian, James/Shapiro, Michael J. (Ed.) International/Intertextual Relations: Postmodern Readings of World Politics. – New York: Lexington Books, 2009*
17. *Knutsen, Torbjörn L. A History of International Relations Theory: An Introduction. – Manchester: Manchester University Press. 2012*
18. *Smith Michael. Perspectives on World Politics: A Reader. – London: Routledge, 2011*
19. *Neumann Iver B. The Future of International Relations: Masters in the Making? – London: Routledge, 2017;*
20. *O Tuathail, Gearóid. Critical Geopolitics: The Politics of Writing Global Space. Borderlines. – В.6. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 2016*

21. Onuf Nicholas Greenwood. World of Our Making. Rules and Rule in Social Theory and International Relations. – Columbia: Columbia University Press, 2009.
22. Smith, Thomas W. History and International Relations. – London: Routledge, 2019
23. Vasquez John A. Classics of International Relations. – Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 2006
24. Wendt Alexander. Social Theory of International Politics. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009
25. Wyn Jones Richard. Critical Theory and World Politics. – Boulder. Col.: Lynne Rienner, 2018.

Інтернет-ресурси

26. Journal of World-Systems Research [Електронний ресурс] // University of Pittsburg. – Режим доступу: <https://www.library.pitt.edu/journal-world-systems-research>
27. Oxford Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
28. Political science quarterly. – Режим доступу : <https://www.psqonline.org>.
29. Scientific American [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.scientificamerican.com>.
30. World Politics. [Електронний ресурс] // Cambridge University Press – Режим доступу : <https://www.cambridge.org/core/journals/world-politics>

**Курсивом визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці ДТЕУ*